

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 juni 2016

VOORSTEL VAN RESOLUTIE
over de presidentsverkiezingen in de
Democratische Republiek Congo

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **1887/ (2015/2016):**

- 001: Voorstel van resolutie van de dames Van Hoof en Claerhout en de heren Luykx en Flahaut.
- 002: Amendementen.
- 003: Toevoegen indiener.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 juin 2016

PROPOSITION DE RÉSOLUTION
relative aux élections présidentielles en
République démocratique du Congo

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **1887/ (2015/2016):**

- 001: Proposition de résolution de Mmes Van Hoof et Claerhout et MM. Luykx et Flahaut.
- 002: Amendements
- 003: Ajout auteurs.

Nr. 23 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Considerans U/1 (*nieuw*)**Een considerans U/1 invoegen, luidende:**

“U/1. Overwegende dat die Resolutie 2277 van de VN-Veiligheidsraad meer bepaald het mandaat van de Stabilisatiemissie van de Verenigde Naties in de Democratische Republiek Congo (MONUSCO) verlengt tot 31 maart 2017, en dat MONUSCO in dat opzicht technische bijstand en logistieke steun zal moeten verlenen voor de herziening van de kieslijsten en voor het houden van de verkiezingen, waarbij die steun voortdurend moet worden afgewogen tegen de vooruitgang die de Congolese autoriteiten boeken bij het beheer van de kiesverrichtingen;”.

VERANTWOORDING

Het is raadzaam eraan te herinneren dat Resolutie 2277 duidelijk aangeeft dat MONUSCO een concrete rol op technisch en op logistiek vlak moet spelen om te bewerkstelligen dat in de DRC zo snel mogelijk vrije, democratische en transparante verkiezingen kunnen worden gehouden.

N° 23 DE M. DALLEMAGNE

Considérant U/1 (*nouveau*)**Insérer un considérant “U/1”, rédigé comme suit:**

“U/1. considérant que cette résolution 2277 du Conseil de sécurité des Nations unies prévoit notamment la prolongation jusqu’au 31 mars 2017 du mandat de la Mission de l’ONU pour la stabilisation en RDC (MONUSCO); et que, dans ce contexte, la MONUSCO est appelée à fournir une assistance technique et un soutien logistique pour la révision des listes électorales et pour la tenue des élections, ce soutien devant être évalué en permanence en fonction des progrès accomplis par les autorités congolaises dans la conduite des opérations électorales;”.

JUSTIFICATION

Il est utile de rappeler que la résolution 2277 indique clairement que la MONUSCO est appelée à jouer un rôle concret aux niveaux technique et logistique afin de faciliter la tenue dans les meilleurs délais d’élections libres, démocratiques et transparentes en RDC.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 24 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Considerans V/1 (*nieuw*)**Een considerans V/1 invoegen, luidende:**

“V/1. gelet op de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van de Europese Unie van 23 mei 2016, waarin deze meer bepaald,

— “de regering en alle andere betrokken partijen (...) dringend [oproept] de nodige voorwaarden te scheppen voor het houden van vrije, transparante, inclusieve en vreedzame verkiezingen en wel in het bijzonder de presidents- en de parlementsverkiezingen”, overeenkomstig Resolutie 2277 van de VN-Veiligheidsraad;

— “de dringende behoefte aan een bondige, nauwkeurige politieke dialoog tussen alle representatieve politieke actoren [onderstreept] met als doel spoedig tot een consensus te komen over een duidelijk stappenplan, op basis van een door de CENI in te dienen tijdschema en geloofwaardige financiële behoeften, een en ander met inachtneming van de grondwet, met name op het punt van de presidentsverkiezingen”;

— “bezorgd [is] over de belemmeringen voor het politieke debat in de DRC (...) en [eraan] herinnert (...) dat in de aanloop naar de verkiezingen de eerbiediging van de mensenrechten, met name van de openbare vrijheden, en het behoud van een open politieke ruimte van cruciaal belang zijn en een voorwaarde vormen voor een effectieve, geloofwaardige dialoog”;

— “herinnert aan de individuele verantwoordelijkheid die alle actoren, ook bij de instellingen voor justitie en veiligheid, hebben om te handelen met strikte eerbiediging van de rechtsstaat en de mensenrechten, bij gebreke waarvan zij daarvan de gevolgen zullen moeten dragen”;”.

N° 24 DE M. DALLEMAGNE

Considérant V/1 (*nouveau*)**Insérer un considérant “V/1”, rédigé comme suit:**

“V/1. vu les conclusions du Conseil “Affaires étrangères” de l’Union européenne du 23 mai 2016 qui, notamment,

— “appelle le gouvernement et toutes les autres parties concernées [...] à créer urgemment les conditions nécessaires pour la tenue de scrutins libres, transparents et pacifiques, et notamment les élections présidentielles et législatives”, conformément à la résolution 2277 du Conseil de sécurité des Nations unies;

— “souligne le besoin et l’urgence d’un dialogue politique bref et précis entre tous les acteurs politiques représentatifs afin d’arriver rapidement à un consensus sur une feuille de route claire, sur la base d’un calendrier et des besoins financiers crédibles à présenter par la CENI, dans le respect de la constitution, en particulier en ce qui concerne l’élection présidentielle”;

— “exprime sa préoccupation quant aux entraves au débat politique en RDC [...] et rappelle qu’en cette période préélectorale, le respect des droits de l’Homme, notamment des libertés publiques, et la préservation d’un espace politique ouvert est crucial et constitue une condition préalable à la tenue d’un dialogue réel et crédible”;

— et “rappelle la responsabilité individuelle de tous les acteurs, y compris celle des responsables des institutions chargées de la justice et de la sécurité, d’agir dans le strict respect de l’État de droit et des droits de l’Homme, faute de quoi ils auraient à en assumer les conséquences”;”.

VERANTWOORDING

De aandacht dient te worden gevestigd op de jongste conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van de Europese Unie. Die eenparig aangenomen conclusies zijn uitermate duidelijk en gaan geen enkele politieke uitdaging die de DRC momenteel moet aangaan, uit de weg. De belangrijkste verzoeken die de EU aldus tot de Congolese autoriteiten richt, moeten dan ook in herinnering worden gebracht en als referentiebron dienen voor dit voorstel van resolutie.

JUSTIFICATION

Il convient de souligner ces conclusions les plus récentes du Conseil "Affaires étrangères" de l'UE. Adoptées à l'unanimité, elles sont très claires et n'esquivent aucun des enjeux politiques actuels auxquels doit faire face la RDC. Les principales demandes ainsi formulées par l'UE aux autorités congolaises doivent être rappelées et servir de référence à la présente proposition de résolution.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 25 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Considerans V/2 (nieuw)

Een considerans V/2 invoegen, luidende:

“V/2. gezien de verklaring die eenparig door een zeer groot deel van de Congolese oppositie werd aangenomen na het conclaaf dat van 8 tot 10 juni 2016 in het Belgische Genval plaatsvond, en overwegende dat die verklaring:

— de bundeling van de krachten en energieën van de belangrijkste oppositiepartijen bekrachtigt, teneinde elke poging om de grondwettelijke orde omver te werpen te doen mislukken;

— de eis bevat dat resolutie 2277 van de VN-Veiligheidsraad integraal wordt uitgevoerd, alsook, net als die resolutie, de eis dat de conform de Grondwet voor november 2016 geplande presidents- en parlementsverkiezingen worden gehouden;

— de nationale dialoog verwerpt zoals die door president Kabila wordt voorgesteld en die wordt opgevat als een poging om de organisatie van de verkiezingen uit te stellen;

— veeleer voorstelt een bondige en welomschreven dialoog op te zetten, die specifiek bedoeld zou zijn om de verkiezingen voor te bereiden, in overleg met het aan de macht zijnde bewind en onder leiding van de internationale gemeenschap, waaronder niet alleen de Afrikaanse Unie, maar ook de VN, de EU, de Francophonie en de Verenigde Staten;”.

VERANTWOORDING

Zonder zich daarom te mengen in het binnenlandse politieke debat in de DRC, is het nuttig te verwijzen naar de bovenvermelde recente en belangwekkende politieke ontwikkeling die het onderwerp van dit voorstel van resolutie kan beïnvloeden. Deze nieuwe considerans spreekt geen politieke steun uit voor het ene kamp tegen het andere, maar maakt het mogelijk om belangrijke contextuele elementen op te nemen teneinde de diverse, verderop in de tekst geformuleerde verzoeken beter te ondersteunen en te begeleiden.

N° 25 DE M. DALLEMAGNE

Considérant V/2 (nouveau)

Insérer un considérant “V/2”, rédigé comme suit:

“V/2. vu la déclaration adoptée à l’unanimité par une très large part de l’opposition congolaise à l’issue du conclave qui s’est tenu les 8-10 juin 2016 à Genval en Belgique et considérant que cette déclaration:

— consacre “la mise en commun des forces et énergies des principaux partis d’opposition en vue de faire échec à toute velléité de renversement de l’ordre constitutionnel”;

— réclame la mise en œuvre intégrale de la résolution 2277 du Conseil de sécurité des Nations unies et exige, comme celle-ci, la tenue “des élections présidentielles et législatives prévues en novembre 2016, conformément à la Constitution”;

— rejette le “dialogue national”, tel que proposé par le président Kabila, et interprété comme une tentative de repousser la tenue des élections;

— mais propose plutôt la mise en place d’un dialogue bref et précis dont l’objectif serait spécifiquement de préparer les élections, en concertation avec le pouvoir en place et sous l’égide de la communauté internationale, dont l’Union africaine mais aussi de l’ONU, de l’UE, de la Francophonie et des États-Unis;”.

JUSTIFICATION

Sans pour autant s’immiscer dans le débat politique interne en RDC, il est utile de faire référence à ce développement politique récent et significatif qui est en mesure d’influer sur l’objet de la présente proposition de résolution. Ce nouveau considérant n’exprime pas un soutien politique pour un camp contre un autre, mais permet d’inclure d’importants éléments de contexte afin de mieux appuyer et accompagner les diverses demandes formulées plus loin dans le texte.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 26 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Considerans JJ (*nieuw*)**Een considerans JJ invoegen, luidende:**

“JJ. gelet op de reeks hoorzittingen over “Centraal-Afrika”, die momenteel plaatsvinden in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van de Kamer;”.

VERANTWOORDING

Hoewel de hoorzittingen nog aan de gang zijn, hebben ze de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen al de gelegenheid geboden een groot aantal gastsprekers te horen en met die deskundigen van gedachten te wisselen over de situatie in Centraal-Afrika, meer bepaald in de DRC. Daarom is het wenselijk daarnaar te verwijzen, aangezien die hoorzittingen reflectiestof hebben aangereikt over veel uitdagingen die in dit voorstel van resolutie aan bod komen.

N° 26 DE M. DALLEMAGNE

Considérant JJ (*nouveau*)**Insérer un considérant “JJ”, rédigé comme suit:**

“JJ. vu la série d’auditions sur “l’Afrique centrale” qui sont menées actuellement par la commission des Relations extérieures de la Chambre des représentants;”.

JUSTIFICATION

Même si ces auditions sont toujours en cours, elles ont déjà permis à la commission des Relations extérieures d’entendre un grand nombre d’intervenants et d’échanger avec ces experts sur la situation en Afrique centrale et en particulier en RDC. Il convient donc d’y faire référence puisque ces auditions ont permis d’alimenter la réflexion sur de nombreux enjeux traités par la présente proposition de résolution.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 27 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 1/1 (*nieuw*)**Een verzoek 1/1 invoegen, luidende:**

“1/1. duidelijk te onderstrepen dat de Kamer van volksvertegenwoordigers van België het belangrijk vindt:

— dat in 2016 inclusieve, vrije, transparante en serene parlements- en presidentsverkiezingen worden gehouden;

— dat de mensenrechten en de fundamentele vrijheden worden geëerbiedigd;

— dat een open politiek debat wordt gevoerd, met eerbiediging van de rechten van de oppositie;

en, in dat kader, de Congolese politieke overheid en de Onafhankelijke Nationale Kiescommissie (CENI) op te roepen dringend de voorwaarden te scheppen die nodig zijn voor het goede verloop van die verkiezingen;”.

VERANTWOORDING

Van bij de eerste verzoeken aan de regering dient te worden gewezen op de hoofdzet en de bestaansreden van dit voorstel van resolutie. Het gaat om de kern van de zaak en daarom dient een en ander uitdrukkelijk en zonder omwegen aan bod te komen.

N° 27 DE M. DALLEMAGNE

Demande 1/1 (*nouvelle*)**Insérer une demande “1/1”, rédigée comme suit:**

“1/1. de souligner clairement l’importance que revêtent, pour la Chambre des représentants de la Belgique:

— la tenue d’élections législatives et présidentielles inclusives, libres, transparentes et sereines en 2016;

— le respect des droits de l’homme et des libertés fondamentales

— et un débat politique ouvert dans le respect des droits de l’opposition politique;

et, dans ce cadre, d’appeler les autorités politiques congolaises ainsi que la Commission électorale nationale indépendante (CENI) à créer d’urgence les conditions nécessaires à la bonne tenue de ces scrutins électoraux;”.

JUSTIFICATION

Dès les premières demandes au gouvernement, il convient d’insister sur l’enjeu principal et la raison d’être de la présente proposition de résolution. C’est là le cœur du sujet, il faut donc l’exprimer formellement et sans détours.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 28 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 2.b

Dit verzoek aanvullen met de volgende woorden:

“, en er (om de politieke situatie te kalmeren) bij president Kabila op aan te dringen dat hij officieel en onverwijld verklaart de Grondwet te zullen eerbiedigen en zich bijgevolg op geen enkele wijze voor een derde presidentiële ambtstermijn kandidaat te zullen stellen;”.

VERANTWOORDING

Naast het algemene en theoretische verzoek om zich aan de Grondwet en de regels inzake de presidentiële ambtstermijn te houden, is het niet overbodig de vraag precies te formuleren en te personaliseren. Met een dergelijke officiële verklaring van president Kabila zou het immers mogelijk worden de politieke situatie in Congo voor een groot stuk tot bedaren te brengen. Nu heeft de president zich niet uitgesproken, waardoor er verwarring heerst; dat geeft dan weer ruimte aan allerlei scenario's en aan onrust. Als daarentegen uitdrukkelijk en onbetwistbaar wordt verklaard dat hij geen derde ambtstermijn wenst, kan de vrees van de oppositie gedeeltelijk worden getemperd en kan de geloofwaardigheid van het verkiezingsproces worden herwonnen – vooral indien dat proces om “technische redenen” zou worden uitgesteld.

N° 28 DE M. DALLEMAGNE

Demande 2 b

Compléter cette demande par les mots suivants:

“et en insistant auprès du président Kabila (dans une optique d'apaisement de la situation politique) pour qu'il déclare officiellement et dès maintenant qu'il respectera la Constitution et que par conséquent il ne sera d'aucune manière candidat à un troisième mandat présidentiel;”.

JUSTIFICATION

Au-delà de la demande générale et théorique de respecter la Constitution et ses règles en matière de mandat présidentiel, il n'est pas inutile de préciser et de personnaliser la question. En effet, une telle déclaration officielle de la part du président Kabila serait en mesure d'apaiser considérablement la situation politique congolaise. À l'heure actuelle, le président ne s'est pas exprimé, le flou prédomine, ce qui laisse libre place à tous les scénarios et à toutes les inquiétudes possibles. Au contraire, affirmer de manière formelle et incontestable qu'il ne souhaite pas de troisième mandat permettrait d'apaiser en partie les craintes de l'opposition et renforcerait la crédibilité du processus électoral – en particulier si celui-ci devait être retardé pour des “raisons techniques”.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 29 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 2/1 (*nieuw*)**Een verzoek 2/1 (*nieuw*) invoegen, luidende:**

“2/1. president Kabila eventuele “postpresidentiële” vooruitzichten te bieden; dat kan een functie op internationaal niveau zijn, of een bijzondere status als gewezen president (die status zou dan door de Congolese politieke krachten moeten worden bepaald, en zou een aantal waarborgen inhouden op het vlak van persoonlijke veiligheid, financiële zekerheid, protocolaire rang enzovoort);”.

VERANTWOORDING

In de huidige stand van zaken is het mogelijk dat de 45-jarige president Kabila meent geen echt ander vooruitzicht meer te hebben dan aan de macht te blijven als president van de DRC. Tevens kan hij vrezen voor de eventuele negatieve gevolgen die een politieke machtswisseling aan de top van de Staat zou kunnen hebben voor hem en zijn directe omgeving. De kans bestaat dat die situatie hem er jammer genoeg niet bepaald toe aanzet de macht los te laten en de organisatie van democratische, geloofwaardige, inclusieve, vredevolle en transparante verkiezingen te faciliteren. Voor het welzijn van Congo, het welslagen van het verkiezingsproces en de toekomst van het democratisch regime van de DRC kan het dan ook zinvol zijn de eventuele bekommelingen van president Kabila over zijn toekomst weg te nemen.

N° 29 DE M. DALLEMAGNE

Demande 2/1 (*nouvelle*)**Insérer une demande “2/1”, rédigée comme suit:**

“2/1. de proposer au président Kabila d’éventuelles perspectives “post-présidentielles”, que ce soit au niveau international ou par le biais d’un statut spécial en tant qu’ex-président (ce statut devrait alors être défini par les forces politiques congolaises et inclurait un certain nombre de garanties en matière de sécurité personnelle et financière, de rang protocolaire, etc.);”.

JUSTIFICATION

Actuellement, le président Kabila (45 ans) peut penser ne pas avoir vraiment d’autre perspective que celle de se maintenir au pouvoir en tant que président de la RDC. Il peut aussi craindre les éventuelles conséquences négatives qu’une alternance politique à la tête de l’État pourrait avoir pour lui-même et ses proches. Il est possible que cette situation ne l’incite malheureusement pas à accepter de quitter le pouvoir et à faciliter la tenue d’élections démocratiques, crédibles, inclusives, apaisées et transparentes. Dès lors, pour le bien du Congo, pour la réussite du processus électoral, pour l’avenir de son système démocratique, il peut être utile d’apaiser les éventuelles inquiétudes du président Kabila quant à son avenir.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 30 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 3c (nieuw)

Een verzoek 3c (nieuw) invoegen, luidende:

“3c. eventueel meer steun (inzonderheid via de middelen en de teams van Defensie) te overwegen aan de technische en logistieke ondersteuningsopdracht die MONUSCO mogelijk moet vervullen, teneinde de herziening van de kieslijsten te faciliteren, alsook te bewerkstelligen dat in de DRC zo snel mogelijk vrije, democratische en transparante verkiezingen kunnen worden gehouden;”.

VERANTWOORDING

Mocht MONUSCO, zoals de VN bepaalt, een dergelijke rol in de DRC moeten vervullen, dan zou België (dat over de noodzakelijke middelen en expertise beschikt) zijn directe steun aan MONUSCO kunnen en moeten opvoeren om die opdracht te doen slagen. Aldus kan MONUSCO ertoe bijdragen dat de verkiezingen zo snel mogelijk en in de beste omstandigheden worden gehouden.

N° 30 DE M. DALLEMAGNE

Demande 3 c (nouvelle)

Insérer une demande “3 c”, rédigée comme suit:

“3 c. de considérer un éventuel soutien renforcé (en particulier via les moyens et équipes de la Défense) à la mission d'appui technique et logistique que la MONUSCO pourrait être appelée à jouer afin de faciliter la révision des listes électorales et la tenue dans les meilleurs délais d'élections libres, démocratiques et transparentes en RDC;”.

JUSTIFICATION

Si, comme l'ONU le prévoit, la MONUSCO était appelée à jouer un tel rôle en RDC, la Belgique (qui dispose des moyens et de l'expertise nécessaire) pourrait et devrait alors renforcer son soutien direct à la MONUSCO afin que cette mission puisse être un succès et contribuer ainsi à la tenue des élections dans les meilleurs délais et les meilleures conditions.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 31 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 5

Dit verzoek aanvullen met de volgende woorden:

„, alsook erop toe te zien dat alle relevante departementen (Defensie, Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking en Financiën) de aanbevelingen van de strategienota opnemen in hun beleid;”.

VERANTWOORDING

Die strategienota (waarvan de uitwerking al was opgenomen in het regeerakkoord van 9 oktober 2014) zal ongetwijfeld een referentiedocument worden dat zal dienen als leidraad voor alle acties van België in dat voor ons land zo belangrijke deel van de wereld. Ter wille van de coherentie en de transversaliteit van onze beleidslijnen, en in het kader van de door de regering voorgestane “3D-strategie” (diplomatie – duurzame ontwikkeling – defensie), is het zaak dat de door dat krachtige instrument geformuleerde aanbevelingen niet worden tegengewerkt of slecht worden toegepast ten gevolge van de acties die worden ondernomen door andere departementen dan dat waarvoor de minister van Buitenlandse Zaken bevoegd is.

N° 31 DE M. DALLEMAGNE

Demande 5

Compléter cette demande par les mots suivants:

“et de veiller à ce que tous les départements pertinents (le ministère de la Défense, le SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au développement et le SPF Finances) intègrent à leur politique les recommandations de la note stratégique;”.

JUSTIFICATION

Cette note stratégique (dont l’élaboration était déjà prévue dans l’accord de gouvernement du 9 octobre 2014) constituera certainement un document de référence qui guidera l’ensemble de l’action de la Belgique dans cette partie du monde si importante pour notre pays. Dans un souci de cohérence et de transversalité de nos politiques, et dans le cadre de la “stratégie 3D” (diplomatie-développement-défense) défendue par le Gouvernement, il convient donc que les recommandations formulées par cet important instrument ne soit pas contredites ou mal appliquées par des actions entreprises par d’autres départements que celui dont le ministre des Affaires étrangères a la charge.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 32 VAN DE HEER **DALLEMAGNE**

Verzoek 10

Dit verzoek te vervangen door wat volgt:

“10. er bij de Congolese overheid op aan te dringen de politieke partijen een gelijke toegang tot de media te verzekeren.”

VERANTWOORDING

Het gaat om een vormelijke correctie. Niet de Belgische regering kan de Congolese politieke partijen een gelijke toegang tot de media verzekeren, maar wel degelijk uitsluitend de Congolese overheid. Die kan en moet die verantwoordelijkheid opnemen.

N° 32 DE M. **DALLEMAGNE**

Demande 10

Remplacer les mots “de garantir” par les mots suivants:

“d’insister auprès des autorités congolaises pour qu’elles garantissent”.

JUSTIFICATION

Il s’agit d’une correction de forme. Ce n’est pas le gouvernement belge qui peut garantir aux partis politiques congolais une égalité d’accès aux médias mais bien uniquement les autorités congolaises qui peuvent et doivent assumer cette responsabilité.

Georges **DALLEMAGNE** (cdH)

Nr. 33 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 13

Dit verzoek vervangen door wat volgt:

“13. de Congolese politieke verantwoordelijken, militairen, magistraten en politieagenten duidelijk en onverwijld te waarschuwen dat ze zich blootstellen aan gerichte individuele sancties (bijvoorbeeld: inreisverbod, bevrozing van banktegoeden, vervolging door het Internationaal Strafhof) als zij instemmen met of zich schuldig maken aan daden van gewelddadige repressie, intimidatie of pesterijen gericht tegen de democratische oppositie, journalisten, activisten of burgers; en er actief voor te pleiten dat dezelfde waarschuwing wordt geformuleerd door de Europese Unie en de VN;”.

VERANTWOORDING

Om doeltreffend te zijn en te voorkomen dat de situatie in Congo uit de hand loopt, moet de dreiging met sancties duidelijk en geloofwaardig zijn. In navolging van de Amerikaanse en Britse verklaringen over hetzelfde onderwerp moet die waarschuwing ook onverwijld – dus vóór het zover komt – worden geformuleerd, opdat de Congolese verantwoordelijken er volledig en onmiddellijk van op de hoogte zouden zijn. Te lang wachten om die waarschuwing te formuleren of dat doen op een te vage wijze, zou een (vals) gevoel van strafeloosheid kunnen creëren en bijgevolg de beïnvloedings- en afschrikingscapaciteit van een dergelijke sanctiemogelijkheid aanzienlijk beperken. Tot slot moet die sanctiedreiging rechtstreeks door België (een belangrijke en invloedrijke actor in de regio) op bilateraal niveau worden geformuleerd, maar onze diplomatie moet ook op het niveau van de EU en van de VN pleiten voor een zo ruim mogelijk sanctiesysteem.

N° 33 DE M. DALLEMAGNE

Demande 13

Remplacer cette demande comme suit:

“13. d’avertir clairement et dès maintenant les responsables politiques, militaires, judiciaires et policiers congolais qu’ils s’exposent à des sanctions individuelles ciblées (par ex: interdiction d’entrée sur le territoire, gel des avoirs bancaires, poursuites devant la Cour pénale internationale) s’ils autorisent ou participent à des actions de répression violente, d’intimidation ou de harcèlement à l’encontre de l’opposition démocratique, de journalistes, d’activistes ou de citoyens; et de plaider activement pour que le même avertissement soit formulé par l’Union européenne et par l’ONU;”.

JUSTIFICATION

Pour être efficace et pour empêcher que la situation dégénère au Congo, la menace de sanctions doit être claire et crédible. À l’instar des déclarations américaines et britanniques sur le même sujet, cet avertissement doit aussi être formulé dès maintenant, “en amont”, afin que les responsables congolais puissent en être pleinement et immédiatement conscients. Trop attendre pour formuler cet avertissement ou le faire de manière trop vague pourrait donner un (faux) sentiment d’impunité et par conséquent limiter considérablement la capacité d’influence et de dissuasion d’une telle possibilité de sanctions. Enfin, cette menace de sanctions doit être formulée directement au niveau bilatéral par la Belgique (un acteur important et influent dans la région), mais il faut également que notre diplomatie plaide pour un système de sanctions le plus large possible, aux niveaux de l’UE et de l’ONU.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 34 VAN DE HEER DALLEMAGNE

Verzoek 13/1 (nieuw)

Een verzoek 13/1 invoegen, luidende:

“13/1. de Congolese politieke autoriteiten duidelijk en onverwijld te waarschuwen dat ze zich blootstellen aan geleidelijk oplopende sancties (stopzetting van de militaire samenwerking, opschorting van de gouvernementele samenwerking, diplomatiek isolement) in geval van:

— ernstige en herhaalde schendingen van de mensenrechten;

— daden van gewelddadige repressie, intimidatie of pesterijen ten aanzien van de democratische oppositie, journalisten, activisten of burgers;

— blokkering van het verkiezingsproces door de Congolese autoriteiten;

— kandidaatstelling van Joseph Kabila voor een derde presidentieel mandaat, wat in strijd is met de Grondwet;

en er actief voor te pleiten dat deze waarschuwing ook wordt geformuleerd door de Europese Unie en de VN;”.

VERANTWOORDING

Vanaf vandaag – anticipatief – duidelijk en op geloofwaardige wijze waarschuwen dat de Belgische regering sancties zal opleggen indien een aantal basisbeginselen niet in acht worden genomen, moet de Congolese autoriteiten helpen te overtuigen van de noodzaak (en het belang) om de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de democratische beginselen na te leven, zodat vrije, rechtvaardige, “geloofwaardige, inclusieve, rustige en transparante verkiezingen” kunnen worden gehouden. Te lang wachten om een dergelijke waarschuwing te formuleren of dit te vaag doen, kan een (vals) gevoel van straffeloosheid teweegbrengen en bijgevolg de mogelijke invloed en afschrikkende werking van een dergelijke sanctiemogelijkheid aanzienlijk beperken. Tot slot moet ons land (een belangrijke en invloedrijke speler in de regio)

N° 34 DE M. DALLEMAGNE

Demande 13/1 (nouveau)

Insérer une demande 13/1, rédigé comme suit:

“13/1. d’avertir clairement et dès maintenant les autorités politiques congolaises qu’elles s’exposent à des sanctions graduelles (arrêt de la coopération militaire, suspension de la coopération gouvernementale, isolement diplomatique) en cas:

— de violations graves et répétées des droits de l’homme;

— d’actes de répression violente, d’intimidation ou de harcèlement à l’encontre de l’opposition démocratique, de journalistes, d’activistes ou de citoyens;

— de blocage du processus électoral par les autorités congolaises;

— de candidature de Joseph Kabila à un troisième mandat présidentiel, en contradiction avec le prescrit constitutionnel;

et de plaider activement pour que le même avertissement soit formulé par l’Union européenne et par l’ONU;”.

JUSTIFICATION

Exprimer dès maintenant, “en amont”, un tel avertissement clair et crédible indiquant que des sanctions seront appliquées par le gouvernement belge en cas de non-respect d’un certain nombre de principes de base doit aider à convaincre les autorités congolaises de la nécessité (et de l’intérêt) de respecter les droits de l’homme, les libertés fondamentales, les principes démocratiques, en vue de garantir la tenue d’élections libres, justes, “crédibles, inclusives, apaisées, transparentes”. Trop attendre pour formuler cet avertissement ou le faire de manière trop vague pourrait donner un (faux) sentiment d’impunité et par conséquent limiter considérablement la capacité d’influence et de dissuasion d’une telle possibilité de sanctions. Enfin, cette menace de sanctions doit être formulée directement au niveau bilatéral par la Belgique (un acteur

deze dreiging met sancties rechtstreeks op bilateraal niveau formuleren; onze diplomatie moet er dan weer voor pleiten dat op het niveau van de EU en van de VN een zo ruim mogelijke sanctieregeling wordt uitgewerkt.

important et influent dans la région), mais il faut également que notre diplomatie plaide pour un système de sanctions le plus large possible, aux niveaux de l'UE et de l'ONU.

Georges DALLEMAGNE (cdH)

Nr. 35 VAN DE HEER **DALLEMAGNE**

Verklaring van de Kamer 1

Aan het begin van de verklaring de volgende woorden invoegen:

“1. drukt haar bezorgdheid uit over de situatie in de Democratische Republiek Congo in het licht van de aanstaande presidentsverkiezingen en, bijgevolg,”.

VERANTWOORDING

De beslissing van de Kamer om “de politieke en mensenrechtensituatie in de Democratische Republiek Congo nauw te blijven opvolgen” is niet zomaar genomen. Ze komt voort uit een welbepaalde ongerustheid over de evolutie van de situatie in de DRC, het risico op een blokkering van het kiesproces, dat zou worden gevolgd door een uitstel van de verkiezingen en het aan de macht blijven van president Kabila voor een derde (ongrondwettig) mandaat.

N° 35 DE M. **DALLEMAGNE**

Déclaration de la Chambre 1

Insérer, au début de la déclaration, les mots suivants:

“1. exprime son inquiétude à propos de la situation en République démocratique du Congo à l’approche des élections présidentielles et par conséquent”.

JUSTIFICATION

La décision de la Chambre “de continuer à suivre attentivement l’évolution de la situation politique et de celle des droits de l’homme en République démocratique du Congo” n’est pas prise sans raison. Elle procède d’une inquiétude bien spécifique concernant l’évolution de la situation en RDC, le risque d’un blocage du processus électoral, suivi d’un report des élections et du maintien au pouvoir pour un troisième mandat (inconstitutionnel) du président Kabila.

Georges **DALLEMAGNE** (cdH)

Nr. 36 VAN DE HEREN DE VRIENDT EN HELLINGS

Punt 2

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ in de inleidende zin, de woorden “verkiezingen te organiseren” vervangen door de woorden “zo snel mogelijk te komen tot een consensuele en realistische verkiezingskalender, die moet leiden tot verkiezingen in 2017”;

2/ punt C. doen vervallen.

VERANTWOORDING

Bij experts en ngo's is er een consensus dat geloofwaardige verkiezingen dit jaar niet meer mogelijk zijn. Ze pleiten dan ook niet voor het krampachtig vasthouden aan grondwettelijke deadlines en wettelijke termijnen. Belangrijker is dat er zo snel mogelijk een politiek akkoord komt over een breed gedragen kieskalender die geloofwaardige verkiezingen mogelijk moet maken in 2017.

De volledige inleidende zin van punt 2 zal dan luiden als volgt:

“te pleiten om de dialoog tussen de Congolese overheid en andere belanghebbenden, waaronder de oppositie, de onafhankelijke kiescommissie (CENI) en het middenveld op te voeren om zo snel mogelijk te komen tot een consensuele en realistische kieskalender, die moet leiden tot verkiezingen in 2017 die beantwoorden aan de vereisten van inclusiviteit, geloofwaardigheid en transparantie, conform de Congolese grondwet en internationale principes; en een oproep te doen aan alle Congolese partijen om hun eigen grondwet na te leven door;”.

Wouter DE VRIENDT (Ecolo-Groen)
Benoit HELLINGS (Ecolo-Groen)

N° 36 DE MM. DE VRIENDT ET HELLINGS

Point 2

Apporter les modifications suivantes:

1/ dans la phrase introductive, remplacer les mots “d'organiser des élections” par les mots “de parvenir le plus rapidement possible à un calendrier électoral consensuel et réaliste, qui doit conduire à des élections en 2017”;

2/ supprimer le point c.

JUSTIFICATION

Les experts et les ONG s'accordent à dire que la tenue d'élections crédibles n'est plus possible cette année. Ils préconisent dès lors de ne pas se cramponner aux échéances constitutionnelles et aux délais légaux. Il est plus important de dégager le plus rapidement possible un accord politique concernant un calendrier électoral largement consensuel, qui doit permettre la tenue d'élections crédibles en 2017.

La phrase introductive du point 2 sera dès lors rédigée comme suit:

“de plaider en faveur du dialogue avec les autorités congolaises et des autres parties prenantes, notamment l'opposition, la Commission électorale nationale indépendante (CENI) et la société civile, en vue de parvenir le plus rapidement possible à un calendrier électoral consensuel et réaliste, qui doit conduire à des élections en 2017 répondant aux exigences d'inclusivité, de crédibilité et de transparence, conformément à la Constitution congolaise et aux principes internationaux; et d'appeler tous les partis congolais à respecter leur propre Constitution:”.

Nr. 37 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**

Verzoek 4/1 (*nieuw*)

Een verzoek 4/1 invoegen, luidend als volgt:

“4/1.de directe bilaterale government-to-government –steun aan de Congolese regering te bevriezen vanaf de door de grondwet vastgelegde verkiezingsdatum tot op het moment dat die verkiezingen effectief plaatsvinden;”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 37 DE M. **VAN DER MAELEN**

Point 4/1 (*nouveau*)

Insérer un point 4/1 rédigé comme suit:

“4/1. de geler l’aide bilatérale directe (“government-to-government”) au gouvernement congolais entre la date des élections telle qu’elle est fixée par la Constitution et le moment où ces élections auront effectivement lieu;”.

Nr. 38 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**Verzoek 4/2 (*nieuw*)**Een verzoek 4/2 invoegen, luidend als volgt:**

“4/2. de financiële engagementen in het toekomstige samenwerkingsprogramma vast te leggen in functie van de evaluatie van het verloop van het verkiezingsproces;”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 38 DE M. **VAN DER MAELEN**Point 4/2 (*nouveau*)**Insérer un point 4/2 rédigé comme suit:**

“4/2. de fixer les engagements financiers du futur programme de coopération en fonction de l'évaluation du déroulement du processus électoral;”.

Nr. 39 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**

Verzoek 5

Dit verzoek vervangen als volgt:

“5. ervoor te zorgen dat de strategienota voor Centraal-Afrika, die op 6 juli wordt voorgesteld, een instrument wordt voor een effectief, ambitieus, coherent en proactief beleid op het vlak van diplomatie, ontwikkeling en defensie (3D aanpak), met als centrale doelstellingen het promoten van respect voor de mensenrechten, het bevorderen van de democratie, vrede en ontwikkeling en met aandacht voor de behartiging van onze belangen.”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 39 DE M. **VAN DER MAELEN**

Point 5

Remplacer ce point par ce qui suit:

“5. de faire en sorte que la note stratégique pour l’Afrique centrale, qui sera présentée le 6 juillet 2016, devienne l’instrument d’une politique efficace, ambitieuse, cohérente et proactive sur le plan de la diplomatie, du développement et de la défense (approche “3D”), dont les principaux objectifs seraient de promouvoir le respect des droits de l’homme et de soutenir la démocratie, la paix et le développement tout en prêtant attention à la défense de nos intérêts;”.

Nr. 40 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**Verzoek 5/1 (*nieuw*)**Een verzoek 5/1 invoegen, luidend als volgt:**

“5/1. speciale aandacht te besteden in haar Centraal-Afrika beleid aan de regionale dynamieken en African ownership en engagement structureel te laten groeien door het ondersteunen van regionale organisaties en initiatieven.”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 40 DE M. **VAN DER MAELEN**Point 5/1 (*nouveau*)**Insérer un point 5/1 rédigé comme suit:**

“5/1. de prêter une attention spéciale, dans la politique qu’il mène en Afrique centrale, aux dynamiques régionales et de promouvoir l’essor de l’African ownership et de l’engagement structurel en soutenant des organisations et des initiatives régionales.”.

Nr. 41 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**

Verzoek 6

Dit verzoek vervangen als volgt:

“6. zijn verantwoordelijkheid op te nemen om de regio van de Grote Meren hoger op de internationale agenda te plaatsen door zowel in de EU als in de VN te ijveren voor een sterk en coherent beleid in de regio zodat afgesproken actieplannen ook effectief worden uitgevoerd.”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 41 DE M. **VAN DER MAELEN**

Point 6

Remplacer ce point par ce qui suit:

“6. de prendre ses responsabilités pour donner à la région des Grands Lacs une place prioritaire dans l’agenda international en militant, tant au sein de l’Union européenne qu’au sein de l’ONU, pour une politique forte et cohérente dans la région afin que les plans d’action convenus soient effectivement mis en œuvre.”.

Nr. 42 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**Verzoek 12/1 (*nieuw*)**Een verzoek 12/1 invoegen, luidend als volgt:**

“12/1. te onderzoeken op welke manier ze logistieke steun kan bieden aan de geplande verkiezingen alsook het Congolese middenveld te versterken in de aanloop naar de verkiezingen.”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 42 DE M. **VAN DER MAELEN**Point 12/1 (*nouveau*)**Insérer un point 12/1, rédigé comme suit:**

“12/1. d’examiner comment il peut fournir un soutien logistique à l’organisation des élections et renforcer la société civile congolaise à l’approche de celles-ci.”.

Nr. 43 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**

Verzoek 13

Dit verzoek vervangen als volgt:

“13. zich aan te sluiten bij de sancties die reeds door tal van partners werden ingesteld ten aanzien van personen die ze verantwoordelijk acht voor de ernstige mensenrechtenschendingen, hiervoor te pleiten op Europees en internationaal niveau en niet te aarzelen om zelf zulke sancties in te voeren.”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 43 DE M. **VAN DER MAELEN**

Point 13

Remplacer ce point par ce qui suit:

“13. de se joindre aux sanctions qui ont déjà été instaurées par de nombreux partenaires à l’égard de personnes qu’ils jugent responsables des graves violations des droits de l’homme, de plaider en ce sens aux niveaux européen et international et de ne pas hésiter à instaurer lui-même de telles sanctions.”.

Nr. 44 VAN DE HEER **VAN DER MAELEN**Verzoek 17 (*nieuw*)**Een verzoek 17 invoegen, luidend als volgt:**

“17. de situatie in Oost-Congo op de voet te blijven volgen en mee te werken aan een beter partnerschap tussen het Congolese leger (FARDC) en de VN-vredesmissie (MONUSCO) en zijn engagement in de ontwapening van rebellengroepen te versterken door een succesvol en effectief SSR-beleid na te streven.”.

Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

N° 44 DE M. **VAN DER MAELEN**Point 17 (*nouveau*)**Insérer un point 17, rédigé comme suit:**

“17. de continuer de suivre attentivement la situation au Congo oriental, de contribuer à l’amélioration du partenariat entre l’armée congolaise (FARDC) et la mission onusienne de maintien de la paix (MONUSCO) et de renforcer son engagement dans le désarmement des groupes rebelles en menant à bien une politique RSS efficace.”.